

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Félévre . . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.
Negyedévre. 8 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A gyakorlatok áldozatai.

Nemcsak Debreczenben, hanem az ország több városában is áldozatai vannak a katonák kánikulai gyakorlatainak.

Nebántsvirág ez a katonaság, pedig a mi vérünk is volna, vagy mi. Ha a gyermekünket, a testvérünket, a férjünket elvitték katonának, akár rendes szolgálatra, akár gyakorlatra, megszűnt fiu, fivér, férj vagy apa lenni, hanem lesz belőle „Ein Mann“, vagyis egy védtelen tartozéka az ugynevezett közös hadseregnek, melyet — már nem is „kit“ — a tizedestől a generálisig mindenki büntetlenül bántalmazhat és a melynek élete sokkal kisebb becsben áll, mint a barmoké, mert a barmokat pénzért kell venni, míg a legénységet a nép, az istenadta nép ingyen adja.

Hány embert kerget évente az önkéntes halálba az u. n.

katonai fegyelem? A hivatalos katonai statisztika óriás számokat jegyez ebbe a rovatba. Muliban számon sem tartották, most évente jegyzéket mutatnak be a delegációnak. A delegátusok megcsóválják a fejüket és hallgatnak; a szegény áldozatoknak és boldogtalan hátramaradottjaiknak pedig egészen mindegy, hogy lajstromozva, vagy lajstromozatlanul üzték őket a halálba.

Hány ember pusztul el lögyakorlatokon, puskapor-robbanásoknál, dynamit szállításoknál, folyamátuszásoknál és még száz másforma szerencsétlenségekre okot szolgáltató alkalmaknál? Ezeket már számon sem tartják, róluk már jegyzéket sem mutatnak be a delegátusoknak; fölöttük még fejbólintás sincsen, csak ismeretlen homályban élő családjuk siratják őket szüntelen.

Hány embert ítélnék el közép-kori katonai reglementok és tör-

vények alapján súlyos büntetésekre, megbecstelenítő halálra? És ezekről beszélni sem szabad, mert az elavult, képtelen katonai judikatúra megköveteli, hogy csak úgy tiszteletben tartsák, mint a modern bíraskodást, a teljesen nyilvános, emberséges és méltányos formákhoz kötött polgári ítélkezést.

Mindezekhez járul most az oktalan és haszontalan emberkinzás, melyet a kánikulai gyakorlatokkal végeznek. Elhíhetik katonák és elhíheti mindenki, hogy azt a tenger sok csatát, melyet az osztrákok csak ebben a században vesztek akár I., akár III. Napoleon, akár az olaszok, akár a peraszok, akár a magyarok, akár csak a bosnyákok ellen: azt mind sokkal olcsóbban és nem kevesebb alapossággal el lehetett volna veszteni, sőt talán egyikét-másikat meg is lehetett volna nyerni, ha a legénységgel emberségesen bántak

A kétnejű ember.

Vezessétek be Verdunt doktort! A zsendár kiment és a doktor belépett a vizsgálóbíró szobájába, aki ismét egy iratosomó olvasásába volt elmerülve. A doktor köhögött, de nem mert leülni. Négy vagy öt perc múlva végre felpillantott a bíró és egy félénk tekintetű, fehér nyakravalós, szürke haju, körülbelül ötvenéves emberkét látott maga előtt, akinek sovány ujján két karika gyűrű csillogott egymás mellett.

— Ön az a Verdunt doktor, aki 1839. augusztus 20-án született Tourban?

— Igen... igenis, bíró ur... igenis kérem — szepegte az emberke.

— Ön azért van itt, mert kétnejűséggel vádolják.

— Engem bíró ur? engem?

A bíró lapozni kezdett az iratosomóban.

— Ön ugy-e 1886. július 4-én nőül vette Adoux Eliz kisasszonyt?

— Igenis, bíró ur.

— Verduntné született Adoux Eliz most is életben van és nincs törvényesen elválasztva öntől.

— Nincs, bíró ur...

— Akkor hogy lehet az, hogy ön 1889 június 3-án másodszor megnősült és nőül vette Achard Eliz kisasszonyt?

— Bi...

A doktor nem tudta befejezni a szót, hanem halálosan elsápadva egy székre rogyott.

— Térjen magához, beszélt tovább a bíró és mondja meg...

Az emberke most vérpiros arcuzal pattant fel a székről és az íróasztalhoz lépve, szorongással teli tekintetűt vetett az ajtó felé, aztán megragadva a bíró kezét, beszélni kezdett:

— Kérem, könyörgök... Tessék intézkedni, hogy négyszem közt maradhasunk... Elmondom... megmagyarázom... Amivel vádolnak, az nem igaz... Nem vagyok bűnös... Engem mindenki tisztel, mindenki ismer... De... az a hamis vád... ha megtudnák, el lennék veszve... Kérem, nekem nincs két feleségem...

— De uram... Mindenekelőtt üljön le és ne szorongassa a kezemet... Itt van ez a nyomtatott kártya, melyen ön jelenti, hogy június 3-án egybekelt Achare Eliz kisasszonnyal...

— Kérem, az hamis! hamis!... Igaz, hogy száz darabot nyomattam, de csak azért tettem, hogy betegeim előtt leplezzem az igazságot... Csak egyszer nősültem... és Adoux Eliz a feleségem...

— Igen, az első! És Achard Eliz kisasszony?

— Adoux-Achard! Nem ismeri bíró ur az Adoux Achard nagykereskedő üzletét. St. Denisben?

— Uram, vágott közbe a bíró szigoruan, ön amint látszik, gunyt üz a törvény emberéből!

— Bocsanat, bocsanat... rosszul fejestem ki magamat... elmondom apróra...

Hosszú história ez kérem... nagyon kényes helyzet... Hát, kérem, úgy van az, hogy 1886 július 4-én csakugyan feleségül vettem Adoux-Achard üzég leányát. Akkoriban Boutigny-ban voltam orvos és nagy szenvedéllyel foglalkoztam a régi örmekekkel, úgy, hogy az Akadémia is kitüntetett pálmával... Házasságom első éve kimondhatatlanul boldog volt; szerettük egymást és feleségem nagyon csinos!... Fájdalom, tulságosan csinos!

A második évben azzán szomorú dolgok történtek... Terrier ur személyében új alpolgármestert kapott a városunk... Ah! bíró ur nagyon fáj a lelke, ha rá gondolok... De rövid leszek és csak annyit mondok, hogy Terrier ur megszöktette a feleségemet!

Gondolhatja bíró ur, hogy a rettentő eset után nem volt maradásom Boutignyban. Betegeimet egy fiatal kollégámra ruháztam. Párisba mentem és szomoruan bevonultam a régi diákszállásomba. Legelső dolgom az volt, hogy a rendőrségnél a feleségem után tudakozódtam. Meg is találták. Maga szomorúságban volt szegény, tele adóssággal. Terrier ur perze csakhamar faképnél hagyta.

Szerettem az asszonyt, de nem akartam viszontlátni, hanem kifizettem az adósságait és visszaküldtem az apjához és a nagybátyjához, szóval az Adoux-Achard üzéghez. Aztán Páris környékén orvosi praktizist kerestem magamnak. Szorgalmasan böngész-

volna és inkább a vezéreket képesség s nem rang és családi összeköttetések szerint választották volna ki.

Bánják is azt, hogy „ein Mann“ él-é, vagy hal-é? De bánjuk mi és bánja az egész ország, mert ezek a névtelenül elbulló szegény emberek előttünk első sorban emberek és magyarok és nálunk polgárokéknél drága a honfi. Az volna a humánus dolog, ha az ilyen abnormis időjárásra teljes szünetet adnának katonáinknak.

Ilyet persze a parlament nem követel, de követelheti és kell, hogy követelje a közvélemény, a mely felett a hadsereg nem ur.

Kimondjuk, hogy ezek a forszírozott nyári hadgyakorlatok nem mondhatók másnak, mint inhumánitásnak. A Gasteinban üdülő honvédmisztér talán feljűk fordíthatná kegyességét s távirati instanciával kereshetné fel Herr v. Krieghammert, hogy kegyelmezzen a szegény magyar bakák életének és szüntesse meg ezeket az emberölő kánikulai gyakorlatokat.

POLITIKAI HIREK.

A földadó revíziója. Lukács László pénzügyminiszter körrendeletet inté-

tem az orvosi lapokat és a szerencsés véletlen Saint-Jean-de-Poiseba vezetett, ahol meg is telepedtem.

Előzőm egy-két nőnevelő intézetnek is orvosa volt és én, hogy megnyerjem a családok bizalmát, elég helytelenül azt mondtam, hogy özvegy ember vagyok. Persze a mamák mind engem választottak házi orvosnak és szinte kínálták a leányait. De én nagyon boldogtalan voltam, mert még mindig szerettem Elizt.

Hónapok teltek el és egyszer azt írta a feleségem, hogy atyja meghalt és ő most nagybátyjánál él. Ott találkoztam is vele és régi szerelmem oly erővel lángolt fel bennem, hogy feleségem nélkül nem tudtam volna tovább élni.

Ismét egyesültünk tehát, csak az volt a baj, hogy othon mindenki özvegy embernek tartott. Soká tanakodtunk rajta, mit tegyünk, hogy a kecske is jól lakjék, a káposzta is megmaradjon? Végre jó gondolatot támadt. Azt tettem, hogy esküvői jelentéseket nyomattam, mintha most venném először nőül a feleségemet és hogy teljesen meg legyen mentve a látszat, Elizt az anyja nagybátya néven szerepeltettem. Így lett Adoux-ból Achard... Az Istenért, bíró ur, ne árulja el a titkomat, mert ha megtudják a lányos mamák, elvesztem a betegemet.

Paul Bonnetain.

zet a törvényhatóságokhoz, melynek lényege az, hogy mivel az egyenes adók reformját tervezi s ezzel kapcsolatosan a földadó revízióját is meg akarja ejteni, ennek fogantatása czéljából kellő tájékozást akar szerezni azokról a körülményekről, melyek a jelenlegi adóztatásnál észlelhető aránytalanságot okozzák. E végből megfelelő adatok beszerzését határozta el s az előtanulmányok sikere érdekében közreműködését kéri a törvényhatóságoknak is. A miniszter egyben intézkedett, hogy közgei az egyes törvényhatóságok területén tanulmányozzák a földadó észrevehető aránytalanságait.

Szilágyi Dezső halála.

— Távirati tudósítás. —

Abban a Stáhlly-utcai ócska, sárgára meszelt, fallal körülvett hullaházban, a mely a Rókus-kórház háta mögött húzódik meg hatalmas bérpaloták szomszédságában, bonczolták és balzsamozták Szilágyi Dezső holttestét. Dr. Pertik Ottó egyetemi professzor és első segéde tegnap este háromnegyed nyolcz órakor kezdték meg a balzsamozást. Féltnenegy órakor véget ért az a procedura.

Tizenegy órakor hozzá fogtak a bonczoláshoz. A szomorú munka telje ötödfél óra hosszat tartott és a nyári nap ragyogó sugarai már bearanyozták a szomorú ház virágokkal beültetett kertjét, mikor Pertik tanár átment a Szent-Rókus-kórház gondnoki irodájába, a hol elkészítette a boncz-jegyzőkönyvet.

A bonczjegyzőkönyv.

Ennek a jegyzőkönyvnek szósz szerinti szövege ez:

Szilágyi Dezső a veséknek Brigh-kóros gyuladásában és az ütőereknek igen kiterjedt elfajulásában szenvedett. Elfajultak a szív izomszatát tápláló, ugynevezett koszoru ütőerek is, a minek a túltengett szív husának zsíros elfajulása volt a következménye.

A halál közvetlen okát a beállott szélhűdés képezte.

Budapest, 1901. augusztus 1.

Dr. Pertik Ottó s. k.

A temetést rendező intézet emberei reggelre elkészítették a ravatalt, a melyet tudvalevőleg az új igazságügyi palota oszlopos előcsarnokában állítottak fel. Az imponáló méretű csarnok bejárója szemben van az új országház főkapujával, azzal a helylyel, melyen a millenárius ünnepségek egyik legfényesebb aktusát — mondhatnók — czelebrálta az immáron halott nagy férfiú.

Viszik Szilágyi Dezsőt!

Délelőtt negyed tíz órakor kivitték a halottasházba Szilágyi Dezső fekete szalon ruháját. Ebbe öltöztették fel. Lábára fekete czérna harisnyát húztak. A tetemet befektették az aranyásvos fekete fémkoporsóba. Kezeit a mellére helyezték. — A koporsó négy lábát aranyozott angyalok képezik. Két fedele van. Az első üveg, a melyen keresztül Szilágyi teteme tisztán kivehető. Szakála gondosan megvan fésülve, szemei

lezárvák. Az arcz színe tiszta, csak az orr felett látszik kócos folt.

Tíz óra felé már nagyszámu közönség gyűlt egybe a Stáhlly-utcai kis kapu előtt, a hol két rendőr ügyelt a rendre. Az udvarra nem bocsájtottak be senkit, csak a hivatalos személyeket. Féltnenegy órakor a koporsó üvegfedelét fekete csipkeleppel terítették le és ráhelyezték a nehéz fémfedőlapot. Ennek a láb felé eső végén sárga főmtáblán ez a felírás van.

Szilágyi Dezső

élt 61 évet

meghalt 1901. július 31.

A koporsó lezárása után Simonchich Ferencz, Rókus-kórházi felügyelő átadta a halottat Farkas Jánosnak, a képviselőház főterembiztosának, a ki arról a következő elismervényt állította ki.

„Elismervény.

Hogy néhai Szilágyi Dezső v. b. t. t., orsz. képviselő holttestemét a mai napon a székesfővárosi Szent-Rókus-kórház halottas házában átvettem — igazolom.

Budapest, 1901. augusztus 1.

Farkas János,
a magyar képviselőház
terembiztosa.“

Az átadás után hat ember beemelte a koporsót a zárt temetési kocsiba. Farkas János vette az elzárt ajtó kulcsát és a menet megindult a kuria felé. A gyászkoszt Farkas János követte kocsiban. Amerre a menet elhaladt, a járókelők megálltak egy perczre és megilletőve mondogatták egymásnak:

— Viszik Szilágyi Dezsőt.

Konferencia a telefonon át.

Minden eddig tartott miniszteri tanácskozásnál érdekesebben folyt le az a konferencia, a melyet tegnap tartottak Szilágyi Dezső eltemetéséhez szükséges intézkedések megbeszélése czéljából. Délután két órakor volt az érdekes lefolyású értekezlet, a melyen résztvettek: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter, Plósz Sándor igazságügyminiszter, Gramon Dezső és Zsilinszky Mihály államtitkárok és Csávossy Béla, a képviselőház háznapja is. A tanácskozás különös érdekessége abban állt, hogy Széll Kálmán Rátótról, dolgozószobájának telefonján hallgatta a résztvevők javaslatait.

Itt a miniszteri szoba telefonja körül foglaltak helyet a többiek, akik a telefonba belebeszéltek, mondtak legyen bár olyat, a mi válasz volt Széll Kálmán szavaira, vagy olyat, a mit a körülöttük ülőkhöz akartak ugyan intézni, de hogy Széll is hallja, a telefonba mondták be. Körülbelül husz perczig tartott a konferencia telefon előtt.

A kuriánál.

Féltnenkettkor ért a menet a kuriához a Rókusból. A főkapu oszlopaire két gyászjelentés függesztetett ki. Az egyiket az igazságügyminiszterium, a másikat Csathó kuriai tanácselnök a család nevében bocsájtotta ki. Szó van arról, hogy a képviselőház külön gyászjelentést nyomat. Az oszlopos előcsarnokot a temetést rendező vállalat még az éjjel gyáspompával ékesítette fel. A tágas márvány-csarnokot végig fekete lepel borítja, csak a lépcsőket hagyták szabadon.

A ravatal a csarnok közepén, az

északi részen áll, három lépcsős magaslaton, köröskörül délszaki növények pompáznak. Ugyancsak pálmákkal díszítették fel a csarnok bejáratát is. A ravatalt negyven gyertya és 4 hatalmas kandeláber őrvezi. A ravatalra az Entreprise emberei emelték az elzárt koporsót, a melyet immár nem is fogtak fölnyitni. — Az elhelyezésnél csak a hivatalos személyek, Csávossy háznagy és a kuria és a tábla több tisztvielője volt jelen. A koporsó lábánál két bársonypárnán fekszenek Szilágyi ordói. A baloldalon a sárgafehér szalagos fekete sasrend, a jobboldalon az első osztályú vaskoronarend a csillaggal. Az ordó előtt áll az Entrepriz diszórsege.

Az igazságügyminiszter a temetés körüli teendők intézésével, az érkező notabilitások fogadásával dr. Hegedüs Kálmán elnöki titkárt és dr. Nádosi Imre fogalmazót bízta meg.

Délelőtt háromnegyed tizenkettőkor hozták az első koszorút, Szabó István képviselő küldte. Ez a fölírás van rajta: felejthetetlen vívóbajtársamnak.

Kevéssel tizenkét óra előtt Piósz igazságügyminiszter jött a ravatalhoz, a miniszterium küldöttségével. Két szolga hozta a remek koszorút.

A ravatalos csarnokot a közönség részére déli 12 óra után nyitották meg és este hatig tartják nyitva. Holnap délelőtt 9 órakor ismét megnyitják, de csak délig eresztik be a publikumot. A gyászszertartást valószínűleg mégis Szász Károly püspök fogja végezni, a kivel eziránt a család még ma lép érintkezésbe.

Rudnay Béla főkapitány ma reggel visszaérkezett a fővárosba, hogy a Szilágyi temetésén részt vegyen.

Koszoruk a ravatalon.

A ravatalhoz ma ezren meg ezren zarándokoltak a notabilitások valóság-gal egymást érik a koporsónál. Özönével érkeznek a koszorúk is. A képviselőház, az akadémia, Pozsony városa, a különböző klubok, továbbá a rokonság és a jóbarátok koszorui roppant nagy számban borítják a ravatalt.

A függetlenségi párt is hatalmas babérszörűt küldött, melynek szövege selyemszalagján e felirat olvasható: „A függetlenségi és negyvennyolczas párt — nagy ellenfelének.”

A hagyaték.

A harminczados utcai lakást ma délben lezárták, miután fontos leltárt vettek fel a hagyatékról. Készpénzt mindössze 95 forintot találtak.

VIDÉK.

Az egri érsek jubileuma. Samassa József dr. egri érsek tegnap ünnepelte az egri székesegyházban püspökké szentelésének harminczadik évfordulóját. Az ünnep teljes caendőben folyt le. A székesegyházban délelőtt tíz órakor volt az ünnepi mise,

melyen maga az ősz főpap czelebrált. A csöndes jubileum alkalmából Samassa érsekhez tömérdek üdvözlő levél és távirat érkezett.

Tifusz Biharvármegyében. A komádi kenderfonó gyárban, mint nagyvárad tudósítónk táviratozza, negyvenegy ember betegedett meg tifuszban. A tifusz a községben is terjed. Ertsey főszolgabíró betömte a kutakat s a vízből, továbbá egy tegnapelőtt érkezett gyanus hordó mézből mintát küldött a bakteriológiai állomásnak. A betegeknek barakkokat építenek. Popovics megyei főmérnök Komádiba utazott. Nagyváradon is volt néhány tifuszos eset.

Aranyelet Hajdu-Böszörményben. Hajdu-Böszörményből jelentik: Erdős Gábor gazda földjén ma ásás közben három kis agyagedényt talált Nagy Mihály téglamunkás. Az edényekben réz és arany karpereczek, továbbá kilenczven szem igaz gyöngy volt. A leletet felküldik a Nemzeti Múzeumba.

Szavazás egyházkerületitanácsbíróra. A hajdu-böszörményi ref. egyháztanács legközelebb tartott gyűlésében a Szeremlei Sámuel lemondása folytán megüresedett egyházkerületi tanácsbírói tisztségre 7-es szavazatát Erőss Lajos theol. akad. tanárra adta.

Tanítónő választás volt H.-Böszörményben a napokban. Volt pályázó 17, akik egy jó részben felváltak szőlítva a pályázatra. Megválasztatott az iskolaszék által ajánlatba hozottak közül *Sárközi Ilona*, kinek minden bizonyítványa kitűnő. Utána volt ajánlva *Csukás Irén*, ki ha most nem nyert is, a jövő évben könnyen bekerülhet Böszörménybe, mert akkor 5 tanítónőt választanak.

Debreczen felirata a honvédelmi miniszterhez.

Az önkéntes iskola ügye.

Debreczen, augusztus 2.

Oláh Károly városi tanácsnok a legutóbbi tanácsülés előtt jelentést tett arról, hogy az önkéntes iskolának Debreczenben felállítása és állandósítása ügyében a város által tett intézkedésekre mindezekig még sem a honvédelmi minisztertől, sem a csász. és kir. 7-ik hadtest parancsnokságától érdemleges válasz nem érkezett. Az idő pedig halad s úgy a szülőknek, mint az ifjaknak, tájékoztatásra van szükségük.

A városi tanács *Oláh Károly* indítványára kimondotta, hogy a honvédelmi miniszterhez újabb sürgős feliratot intéz. Ez a felirat tegnap már el is készült s ma küldik fel a miniszterhez. Tartalmát szóról-szóra adjuk a következőkben:

Nagyméltóságú magy. kir. honvédelmi Miniszter Ur!

F. évi május 30-án tartott ülésünkben kelt 6120/1901. sz. a. tiszteletteljes feliratunkban bátorítottunk Nagyméltóságodat ismételtlen felkérni, hogy a csász. és kir. gya-

logsági egyéves önkéntesi iskolának városunkban felállítása és állandósítása ügyét az illetékes forumnál megsürgetni és odahatni méltóztatassék, hogy nemcsak méltányos, de jogos kívánságunk, illetve kérelmünk kedvező elintézésre találjon.

Ugyanakkor rámutatunk arra is, hogy félünk, mikép a csász. és kir. intézőség ismét azzal fog kérésünk elől kitérni, hogy az idő előre haladt s az iskola, bár városunkban leendő szolgálatra elegendő számu önkéntes szokott jelentkezni, már fel nem állítható.

Valamint rámutatunk arra is, hogy az egy éves önkéntesi iskola kérdése a városi tanácsra megrovólag és hecsmérőleg a napi sajtóban állandóan tárgyalatik, sőt nem mulik el egyetlen közgyűlésünk sem, ahol városunk mellőzése folytán és talán alaposan is éles hangok ne emelkedjenek, melyek a katonaság és polgárság között általunk épelt jó viszonyt feszültté teszik, mert a polgárság nem tudja megérteni, hogy mi az oka annak, hogy kisebb helyeken minden kérés nélkül van önkéntesi iskola s hogy lehet az, hogy nagy és népes városunk s ennek kiterjedt vidéke, nem tudni mi okból, jogos kívánsága teljesítésében folyton és állandóan megakadályoztatik.

Valóban magunk sem vagyunk már biztosak, hogy egyes parancsnokságok rokon, vagy ellenszenv-e az oka a kérdésnek városunk részére s lakosai javára leendő kedvező elintézésének, de azt véljük, hogy ily körülmények fennforgása esetén is, talán egy nagy és a katonaságért annyi áldozatot hozott és állandóan hozó város kívánsága, kérelme talán jobban méltánylandó lenne, mint az ellen, vagy rokonszenv.

Mindezek folytán kegyes elnézését kérjük Nagyméltóságodnak, hogy szokatlanul bár, de a cs. és kir. gyalogsági egyéves önkéntesi iskolának városunkban leendő felállítása és állandósítása ügyét megsürgetni bátorítottunk és ismételtlen tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy ezen, bár csekélynek látszó, de városunk tekintélyére, lakosaink érdekére és a közhangulatra nagy befolyással bíró ügynek kedvező elintézését kieszközölni s tekintettel az idő előrehaladottságára és a szülők érdekeire, az elintézésről minket értesíteni méltóztatassék.

A debreczeni csata évfordulója.

Augusztus 2.

A debreczeni csata évfordulója.

Szomorú, de dicsőséges gyásznap ez szabadságharozunk történetében. Akkor kellett Nagy Sándornak kemény harcot vívni Debreczen alatt a muszkákkal, kik utólérték itt Görgői hadtestét.

Görgői Nagy Sándornak azt az utasítást adta, hogy az első hadtest jobbra-balra az Ujvárosnak vezető uton álljon fel és ha ellenség mutatkozik, támadja és verje meg. Nagy Sándor így intézkedett. Azután Görgői belovagolt Debreczenbe ebédelni. Paskievich aug. 2-án reggel 3 órakor támadott. De a

támadás nem sikerült. — A magyar hadsereg kitüntette magát. — Paskievich ezután öt óraker negyvennyolcz ágyuval, két gyalog dandárral és három lovas hadosztálylyal a magyar jobb szárnyra vetette magát és Korponay három ezer emberét harcra kényszerítette. Máriássy azonban vereség nélkül huzódott vissza. Az orosz lovasság valóságos mészárolt a csatateren, ugyanúgy üldözés közben a városban is. Nagy Sándor 367 embert, 200 lovat, 4 ágyut vesztett, az oroszok 25 tisztet és 252 embert.

Ma van ennek a csatának az évfordulója. Évről-évre minden aug. 2-án tömegével vonul ki Debreczen polgársága a harcban dicső halált szenvedett honvédek sírjához, hogy a vértől szentelt hantok felett hazafias kegyelettel adózzék emlékünek. Debreczen közönsége ma is tömegével vonul a honvédek sírjához s ma is hazafias kegyelettel üli meg az emlékezés napját.

Az ünnepség sorrendje.

A gyülekezés és indulás a városháza udvaráról délután fél 5 óraker. A különféle egyetek, társulatok és az ünnepi közönség Piac-, Hatvan-, Bethlen- és Mester utcákon vonul az Egyetértés zenekarának játéka mellett a Honvéd-temetőbe, hol az ünnepség 5 óraker kezdődik a következő műsorral:

1. Ének, előadja a városi dalárda.
2. Apotheosis, Bajszától, szavalja Madai Gyula.
3. Ünnepi beszéd, tartja Oláh Gábor tanárjelölt.
4. Honfi dal, Hubertől, előadja a Petőfi dalkör.
5. Aug. 2-án, ista Gulyás József, szavalja Erdélyi Károly.
6. Szentelt hantok, előadja a Munkás dalgyűlés.
7. Honvédek sírjánál, iria és szavalja Baja Mihály theologus.
8. Hymnus, előadják az összes dalárdák.

Fenti ünnepségre Debreczen város hazafias lakosságát tisztelettel meghívja a főiskolai rendező bizottság.

SZÍNHÁZ.

Szintársulatunk Szigeten tegnap este tartotta meg az első előadást, amely alkalommal az Arany asszony című vígjáték került színre. A társulat szeptember 26-ig marad Szigeten.

A Géozy István által rendezendő előadás nemcsak szép erkölcsi, de hasonló anyagi sikerrel is kecsegtet. Az érdeklődésből s különösen a már eddig megváltott belépőjegyek összegéből bátran lehet következtetni, hogy vasárnap este teljesen megtelik a Margit-fürdő díszterme. Géozy István új népszínművébe Kovács Sándor debreczeni bankhivatalának most megjelent dalait osztották be. — Jegyek az előadásra a László Albert és Békés Lajos üzletében válthatók.

UJDONSÁGOK.

A hőség áldozatai.

Két katona halála.

A katonák kánikulai hadgyakorlatának mindenütt megvannak az áldozataik. A gyilkos forróság egy-egy felholtra tikkadt katonát kiolt a sorból.

Debreczenben az utóbbi napokban két katona lett áldozata az abnormis időben tartott gyakorlatnak. Az egyik a 39. gyalogezred egy közlegénye Skorze Grotion, a másik a honvédegyalozezred bakája: Kelemen József.

Skorze Grotion még a gyakorlaton kiállott a sorból és maródit jelentett. Érezte, hogy rosszul van és nem fogja bírni a gyakorlatot. Nem látta meg a kapitány szíve, azt hitte, hogy szimulál a legény s vissza rendelte a sorba. Mikor a századok visszamasiroztak a Pavillon kaszárnyába, közel a kaphoz kidőlt a sorból Skorze Grotion. Még akkor sem hittek neki.

— Kurtavasat a hunczutnak — hangzott a parancs — majd nem szimulál akkor.

De a kurtavasra nem volt szükség. Skorze egyre rosszabbul lett s még ott a kaszárnyában meghalt.

Még a katonai kötelezettsége előtt megengedték neki a nősülést. Fialat feleséget, kis gyermeket hagyott otthon és most a kánikulában gyakorlatra kényszerített szegény bakát özvegye és kis árvája siratja. A cifra ruhás serregből csak egy „rongyos baka” dőlt ki, de özvegye és kis árvája reményét, jövőjét, boldogságát veszítette el benne. Tegnap délután katonai parádéval temették el. Szomorú elégtétel az a parádé. Sem az özvegy, sem az árva nem találja meg benne a vigasztalást.

A másik eset a honvédségnél történt. Fáj a szívünk, hogy a mi nemzeti hadseregünkben is lábra akar kapni az a rendszer, amely az emberszeretettel sehogysem egyeztethető össze. A rettenetes hőségben kiharancsolják a legénységet fárasztó gyakorlatra s mikor a legerő ebben tűz a nap, a tisztikarnak éppen úgy, mint a legénységnek erőmegfeszítéssel kell gyakorlatoznia. Ezt fizette meg az életével Kelemen József s ezért hullott ki a sorból ugyanazon a napon *tizenkilenc katona*.

Hol van az megírva, hogy bókóben is hulljon a hadsereg katonája? Pedig hull. Hol itt, hol ott, de mindig van áldozata a tulságba hajtott gyakorlatoknak, holott nem kellene hozzá egyéb egy kis humanitásnál és az ilyen tragédiákban szegényebb lenne a sereg és fájdalmában kevesebb az inhumánus rendszer ellen keserűen panaszkodó gyászolók tömege.

Mi lenne akkor, ha a gyakorlatokat a kora reggeli órákban tartanák meg? Kevesebbet tudna talán az a katona? A világért sem. —

De talán csorba esnék a katonai szigoruson s ki tudja kinek a kénye-kedvén, ami végre is több egy-két baka halálánál s a gyászolók sokaságának keserű fájdalmánál.

* **A nőgyűlés gyűlése.** A debreczeni jótékony nőgyűlés választmányi ülését a mai napon délután nem 5, hanem 6 óraker tarja meg.

* Debreczen város részvéte.

A városi tanács tegnapi ülésén Vecsey Imre tb. főjegyző megemlékezett a Szilágyi Dezső elhunytáról s meleg szavakban indítványozta, hogy a tanács fejezze ki részvétét, s *diszpolgárának, temetésén a város küldöttségül képviseltesse magát s díszes koszorút helyezzen a ravatalára. A tanács egyhangulag elfogadta az indítványt s a küldöttség tagjaiul: Vecsey Imre tb. főjegyzőt és Kiváló Gyula tanácsnokot választotta meg, a kik a tegnapi esteli vonattal utaztak Budapestre. A küldöttség magával vitte Debreczen koszoruját is, amely óriási méretű palma, borostyán és babérlevelekből készült. Hatalmas nagy nemzeti szín szalag csokorba kötve lóg le róla, amelyen arany betűkkel ez a felírás áll: „Debreczen szab. kir. város közönsége — Diszpolgárának”. A nemzeti színű szalagot végig gyászfátyol takarja.*

* **Halálozás.** Polgár Sarkady Ferenc és neje Mike Zuzsánna fájdalmas szívvel tudatják két hetes kis leányuknak Eszterikének elhunytát. Temetése az ev. ref. egyház szertartása szerint augusztus 2-án pénteken délután 3 óraker less Mester-utca 27-ik számú halottas háztól.

* **Népiünnepély a sóatón.** Debreczeni ifjakkól alakult társaság aug. 25-én a debreczeni görög kath. templom javára népiünnepélyt rendez. A népiünnepélyt a Telegdi-féle sóstón fogják megtartani. A népiünnepélyen különféle versenyek lesznek, majd tűzijáték, társas vacsora és táncvizsgalom következik.

* **Küldöttség a képviselőjelölt-nél.** A napokban mintegy hetven tagból álló küldöttség tisztelettel gróf Degenfeld Pál téglási grófnál. A küldöttség a h. bősörményi szabadelvűpárt tagjaiból állott, melyet Szabó J., a h. bősörményi szabadelvűpárt elnöke vezetett. Gróf Degenfeld Pál téglási kastélyában fogadta a küldöttséget, hol Szabó pártelnök rövid beszédben tolmácsolta azt a bizalmat, melyet pártjuk kobelésben a gróf iránt érezneks kérte, hogy a szeretetnek és ragaszkodásnak eme imponáns megnyilatkozását ne vessen meg és tisztelje meg őket azzal, hogy a közelgő választások alatt a h. bősörményi szabadelvűpárt képviselő jelöltségét fogadja el. Biztosították a gróft buzgó támogatásukról és hogy minden igyekezetükkel azon lesznek, hogy a szabadelvűség zászlóját diadalra juttassák. Gróf Degenfeld Pál megköszönte a beléje helyezett bizalmat, a jelöltséget elfogadta. A küldöttséget azután

megvendégelte, mely kitűnően mulatott a szíves házigazda jóvoltából és csak másnap tért vissza H.-Böszörménybe. A h.-böszörményi függetlenségi párt képviselőt jelölő értekezletét a közel napokban tartja meg, amelyről szintén beszámolunk olvasóinknak.

* Zálogkölesönüzlet részvénytársaság Debreczenben.

Uj zálogkölesön és előleg bankintézet alapítására indult mozgalom e napokban városunkban. Eddigi értesülésünk szerint olyképpen, hogy az 1878 óta fennálló Első debreczeni magán zálogkölesön intézetet átvesszik, illetve kibővítik az alapítók részvénytársaság alakjában 150,000 korona alaptőkével, czélul pedig minden a zálogelőleg és bank szakmába tartozó ügyletek lebonyolítását tűzték ki. Mivel az igazgatóság még nem teljes, az alapítók neveit csak később adhatjuk, érdeklődőknek azonban szívesen nyújt felvilágosítást Katz Jakab, a helybeli első debreczeni kézzizálog kölesön üzlet tulajdonosa.

* Ünnepegy a Csapókerthben.

A debreczeni tanuló ifjúságból alakult „Egyetértés” önképzőkör f. hó 4-én, vasárnap d. u. 5 órakor a csapókerthi elemi iskolában az ott lakók részére az augusztus 2-át ismertető felolvasó ülést tart. A jól összeállított program remélünk engedni az ünnepies ülés sikerét, amelyet a rendező ifjúság a legnagyobb mértékben meg is érdemel, mert hogy milyen üdvös hatásnak az ilyen felolvasó ülések, azt felesleges bővebben fejtegetnünk. Az ünnepély műsora a következő: 1. Megnyitó beszéd, mondja Szombathy Kálmán. 2. Lippe Árpád szavalja Maday Gyula alkalmi ódáját. 3. Emlék beszéd, mondja Szombathy Kálmán. 4. Gottlieb Márton szavalja Petőfi „Élet vagy halál” cz. költeményét. 5. „Emlékezés augusztus 2-ről”, írta és felolvassa Weisz Mór. 6. Varga Lajos szaval. 7. Bán István szaval a „Nagyidai cigányokból”. A rendezőség a város közönségét is szívesen látja.

* **A hőség áldozatának temetése.** Tegnap lapunkban hiradással voltunk arról, hogy a honvédkörletnek újabb áldozata van. A fulasztó, gyilkos hőségben gyakorlatozó legénységből kidőlt egy Kelemen József nevű közlegény. Napszúrást kapott a szegény agyongyötört katona s másfél napi kínos szenvedés után meghalt. A katonai inhumanitás áldozatát ma délután 3 órakor temetik katonai parádéval a honvédkórházból. Temetésére öreg édes apja nem tudott bejönni Debreczenbe, mert mikor hírül adták neki, hogy a fia meghalt, rosszul lett s most betegen fekszik. Csak a napszúrás következtében elhalt katona testvére jött el, aki most már egyedül maradt gyámolítója öreg édes apjának.

* Versenybirkózás az utozán.

Kiss István bérkocsis és Kokas Ferenc napszámos kedélyes poharazás közt üldögték egy csapó-utcai bormérésben. A Széchényi-utca végén működő czirkuszról

folyt a beszélgetés és az őket különösen érdeklő birkózást vitatták meg legjobban. Mikor már egy, két, kilencz üveg bort beszédtek, az egyszerű beszélgetésből heves vita fejlődött és e közben egymás erejét kozták kicsinyelni. Addig kérdkedett mind-egyik saját erejével, míg tette körül a sor. Az utozán nagy népcsofódület előtt folyt le a birkózás, mely Kiss István fényes győzelmével végződött. A birkózásnak tanuja volt egy rendőr is, a ki felkísérte mind a kettőt a rendőrségre, hol elnyerték a jól kiérdemelt jutalmat. Kiss István, mert ő volt a győztes, ötven koronát kapott, büntetést, melyért nem fizetés esetén három napra elzárják. Kiss István, mikor az ítéletet meghallotta, szomoruan csóválta fejét. Kiss uram ezek után aligha fog még egyszer nyilvános helyen díjbirkózást rendezni.

* **Kerpely Kálmán a miniszteriumban.** Arról ad hírt fővárosi tudósítónk, hogy a debreczeni gazdasági tanintézet igazgatóját: *Kerpely Kálmánt* közelebb felviszik a földmivvelésügyi miniszteriumba. A földmivvelésügyi miniszteriumban ugyanis most van folyamatban a dohánytermelési szakosztály felállításának s a szakosztály élére az e téren kitűnő szakképzettséggel bíró *Kerpely Kálmán* igazgatót fogják behívni. A szakosztály szervezési munkálata még hónapokat vesz igénybe s működését csak a földmivvelésügyi budget jövő évi letárgyalása után kezdi meg.

* **Megszökött tízezer koronával.** Egy nyomtatvány érkezett tegnap a rendőrséghez, melyet Hastings város főkapitánya küldött. Az angol szöveggel bíró nyomtatvány nagy gondot okozott a rendőrségnél, mert ott angolul nem beszélnek s így annak rendeltetéséről nem tudtak. — *Komlóssy Miklós*, az ipar- és kereskedelmi kamara fogalmazója fordította le az angol szövegű nyomtatványt, mely nem volt egyéb egy körözölevélnél. Hastings város főkapitánya arról értesíti benne a debreczeni rendőrséget, hogy onnan egy Atkinson Frigyes nevű 46 éves ügyész a reábizott 600 font sterlinggel (mi pénzünk szerint 14,400 korona) megszökött. Elfogatása esetén kéri az értesítést, mivel az angol hatóságok kiadatása iránt a kellő lépéseket okvetlen megfogják tenni. Végh Gyula h. főkapitány közölte a rendőrséggel a körözö levél tartalmát s a nyomozást elrendelte.

* **Gyujtogatás a szántóföldeken.** Mult számunkban ezzel a czímmel megirtuk Kardos József szerencsétlenségét, a kit a majorsági földeken eszméletlen állapotban találtak meg. Azóta a kórházban ápolták, de sikertelenül, mert tegnap el unyt. Kardos Józseffel az utóbbi időben sok baja volt a rendőrségnek, legutóbb is őt gyanusították s szántóföldeken történt gyujtogatással s ellene a vizsgálatot meg is indították. Több terhelő tanu vallomása bizonyította, hogy a rendőrség helyes nyomon jár s csak napok

kérdése volt, hogy letartóztassák. Most már beszüntették ellene a további eljárását, mert a halál kiragadta a földi igazságszolgáltatás kezéből.

* **Utikaland.** Vidám útikalandot beszél el el egy ujság. Néhány nap előtt egy elegáns ur utazott a vasut egyik dohányszó kocsijában. Az egyik közbeeső állomáson felszállt ugyanabba a kupéba egy nő, aki szép utazótáskáján kívül a kutyáját is magával vitte. Abban a pillanatban, mikor a vonat elindult, a nő jelenlétében a férfi elővette csibukját és rágyujtott.

— **Paraszt vagy —** kiáltá a belépő dáma.

És kivévén a csibukot a férfi szájából, rövid uton kidobta a nyitott ablakon. A férfi fölécsudva első zavarából, felkapta a kis kutyát és dühösen a csibuk után dobta. Elképzelhető a nő kétségbeesése. A mint a vonat a legközelebbi állomáson megállott, a méltatlankodó asszony az állomásfőnökhöz fordult panaszával. A férfi igazolta magát és eljárását, miközben a nő súlyos büntetést követelt. A esetpatétnak az vetett véget, hogy a kutya ugyancsak lihegve a csibukkal a szájában megérkezett a panasz színhelyére. Szent lett a béke. A vasut kocsit két ellenfele kezét nyujtott és elégedetten távozott.

* **A debreczeni vasuti állomás** épületének munkálataival nagyon előrehaladtak. Az épület külső része és díszítése már befejezéshez közel s a belső munkálatok két hónapnál többet nem igen vesznek igénybe. Az állomás épületének berendezéséhez szükséges butorzatokat már megrendelték s azokat szeptemberben szállítják Debreczenbe. Vasuti tisztviselők körében azt hiszik, hogy az új állomási épületet októberben már átadhatják rendeltetésének.

* **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Érttesítettnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc utcai templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni: Szombat délelőtt 9 órakor, délután 5 órakor, pénteken este 7 órakor, köznapokon reggel 6 és este 7 órakor.

* **Rózsa arozkenőcs,** szeplő, májfoltok, persenesek ellen legjobb vegyszeti termék. Teljesen ártalmatlan, nem csiroz, nem avasodik soha. Üdeséget, bájta kölesönöz az aroznak. Egy tégely ára 1 korona. Hozzá szappan 70 filléért kapható Jóna és Jóna drogueriájában, Kossuth-u. 6. sz. Ugyanott mindenféle tolett csikkek kaphatók.

TÁVIRATOK.

A király ajándéka a szultánnak.

Konstantinápoly, augusztus 1. Báró Calice osztrák-magyar nagykövet ma kihallgatáson volt a szultánnál, hogy hivatalosan átadja azt a két szürke

mént, amelyet Ferencz József király a szultánnak ajándékba küldött. A nagykövet bemutatta ez alkalommal gróf Széchenyi testőrőhadnagyot és Weckbecker udvari biztost. A szultán a Konstantinápolyba küldött udvari kocsiával maga elé vezettette a lovakat, a melyek nagyon megtetszettek neki. Gr. Széchenyi a Hedsidje-rend második osztályát, Weckbecker az Ozmanje-rend negyedik osztályát kapta.

A new-yorki tőzsdéről.

New-York, aug. 1. A mai értéktőzsde gyöngye irányzattal nyílt meg. Az aczélmunkások sztrájkjának befejezésére vonatkozó hírek bizonytalansága miatt nem sikerült az árfolyamokat megszilárdítani. A folyam az egész idő alatt csekély volt és eleinte aczélerőkekben, azután, bár csekélyebb mértékben, más papirokban is hanyatlás állott be. Később sem történt semmi, ami az árfolyamok hanyatlását ellensúlyozta volna. Zárlat gyöngye. Részvényforgalom 430,000 drb.

Böllöny — a népszínház intendánsa.

Budapest, augusztus 1. Egyik fővárosi esti lap arról értesült, hogy a budapesti népszínház élére intendánst fognak állítani. Ez intendánsi állásra a nevezett lap értesülése szerint Böllöny József nagybirtokost, a kolozsvári nemzeti színház volt intendánsát már meg is hívták. Böllöny még nem nyilatkozott.

Verne Gyula megvakult.

Páris, augusztus 1. Amiensből jelentik, hogy Verne Gyula a világhírű regényíró teljesen megvakult. Verne most már nem is igen hagyja el lakását. Nemrégiben kivitette magát a vasuti állomáshoz, hogy Stiegler hírlapírót, aki 63 nap alatt körülutazta a földet, üdvözölje.

Talált hulla.

Budapest, aug. 1. Rejtélyes gyilkosság kiderítésén fáradozik most a vas megyei csendőrség. Tegnapelőtt ugyanis Heidler József buglóczi lakos a kukoriczás földek között egy oszlásnak indult emberi holttestre bukkant. Az esetről azonnal értesítette a csendőrséget, a mely a helyszíni szemle megejtése után megállapította, hogy a meggyilkolt ember, a kinek a fején nagy balta-csapás nyoma látszanak, Biring Mór rét-falusi lakos, a ki még a múlt vasárnap eltűnt s azóta hozzátartozói nem hallottak róla. Azóta mindenfelé keresték Biringert, míg végre véletlenül Heidler rátalált. — A gyilkosságot kétségtelenül megállapították, ugyancsak a rablást is, mert Biringert távozásakor 160 forintot vitt magával s ez a pénz, valamint órája és gyűrűi hiányának. A vizsgálat adatai szerint Biringert utközben támadhatták meg s csak miután agyonverték, vitték be a kukoricza közé. A csendőrség széleskörű nyomozást indított

meg a tettesek kiderítésére, de eddig még eredménytelenül. Biringer nős és családos ember volt, a ki több gyermeket hagyott maga után.

Treszicset szabadon bocsájtották.

Budapest, augusztus 1. Zágrábból jelentik, hogy a felsőbb bíróság a Treszicset lapszerkesztő ügyében hozott ítéletet megsemmisítette s Treszicset azonnal szabadlábra helyezette. Treszicset tudvalevőleg két hónapi fogságra ítélték, a nemrégiben öngyilkossá lett Szkrky Száva tanítónő ügyéből kifolyólag.

Kina.

Sanghai, július 31. A North Kina Daily News jelentése szerint az udvarnak Pekingbe való visszatérését elrendelő császári rendeletek csak a szövetségesek megtévesztésére valók. A reakciós párt nem hajlandó megengedni, hogy az udvar visszatérjen Pekingbe. Pekingi hivatalnokok titokban Sziganfuba mennek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A két Weisz. (Fővárosi tud.)

Tegnap letartóztatta a rendőrség Weisz Márkus kereskedőt. A boldogtalan ember kézzel-lábbal tiltakozott, de hasztalan, elvitték egyenesen az alkotmány-utcai törvényházba, dr. Kendy vizsgálóbíró elé. Váltig emlegette ott is, hogy tudtával ő semmi rosszat el nem követett. Kiderült csakhamar, hogy ugyan nincs más bűne, mint az, hogy Weisz Márkus a neve. Néhány hónap előtt ugyanis egy hasonló nevű fővárosi ékszerész, megcsalva nagyszámu hitelezőit, Amerikába szökött. A megszökött embert persze körözik s helyette fogták el a becsületes Weisz Márkust. A tévedés hamar kitudódott s a vizsgálóbíró, miután néhány panaszost még az nap szembesített a fogollyal, az ártatlan embert, a ki kellemetlen kalandját csak a nevének köszönheti, tüstént szabadon bocsátotta.

§ A megsértett törvényszék. (Fővárosi tudósítónktól.) A régi Somossy-mulató elárverezése ellen e hó elején a hitelezők felfolya nodással éltek, de azt elutasította a királyi tábla. Akkor szó volt arról, hogy az első fokon eljáró törvényszékot sértő kifejezések miatt a felfolyamodást szignáláló dr. Kepes Gyula ügyvéd ellen a bíróság megindítja a megtorló lépéseket s az aktákat indítványozás végett az ügyészséghez teszi át. Ujabb értesülésünk szerint az iratokat nem az ügyészséghez, hanem a nevezett ügyvéd fölöttes hatóságához, az ügyvédi kamarához tették át.

§ Testvérharoz. (Fővárosi tudósítónktól.) A törvényszék okirathamítás miatt vonta felelősségre Rosenblum József egykor vagyones kereskedőt, továbbá Sohr Arthur magánhivatalnokot, aki bűnrészeség miatt került a vádlottak padjára. Ro-

senbaum Pál marosvásárhelyi kereskedő, a fővádlott öcsése tett ellenük panaszt, hamisnak nyilvánítva azt a négy darab, összesen 3046 forintról szóló váltót, melyet ellene Budapesten peresítettek. Ezzel szemben Rosenblum József védekezése az volt, hogy a váltók valódiak s azokat tizenhét év előtt, a házassága napján kapta testvérétől. A bíróság azonban, melynek Lenk Gyula táblai bíró volt az elnöke, bűnösnek nyilvánította Rosenblum Józsefet a váltóhamisításban s öt harmadfél évi fegyházzal sújtotta. Sohr Arthur, a kinek dr. Brachfeld Hugó volt a védője, felmentették a bűnrészesesség vádjá alól. Az elítélt felebezett.

HIREK.

Ejjeli pósta.

× Merénylet Zola ellen. — (Éjjeli express tudósítás.) Párisból érkezik a szenzációs távirati hír, hogy Zola Emil élete ellen törtek az anarchisták. Egy rendőr a reggeli órákban Zola házában kapujában dinamittal és patronokkal telt pléhdobozt talált, mellette gyújtókészülék volt s az egész le volt takarva egy nagy zsebkendővel. Valószínű, hogy Zola ellen akartak az anarchisták merényletet elkövetni. Ezt annyival bizonyosabbra veszik, mert a rendőrség is kapott ma délelőtt névtelen feljelentő levelet, amely az esetet tudomására hozza a rendőrségnek. Az anarchisták után kutatnak.

× Egy porosz miniszter lemondása. (Éjjeli express tudósítás.) A berlini „Deutsche Tageszeitung” értesülése szerint a porosz igazságügyminiszter a bonni katonaszabadtási pörben tanúsított eljárása miatt annyira magára vonta a császár haragját, hogy le kell mondania állásáról. A miniszter hír szerint már be is nyújtotta a lemondását a császárnak, aki, mielőtt északi utjáról hazaérkezik, azonnal elintézi a lemondási kérvényt. Az igazságügyminiszter Bethman-Hohlweg lesz, aki most Brandenburg tartomány főelnöke.

× Az amerikai hasmetező „Jack”. (Éjjeli express tudósítás.) A „New-Yorki Herald” írja, hogy Denver amerikai városban csaknem egy év óta egy hasmetező „Jack” tartotta rettegetében a lakosságot. A kinek neve Jensen Christian, a napokban végre sikerült letartóztatni. Többnyire fiatal lányokat gyilkolt le iszonyatos vérengzéssel. Az áldozatok száma egy év alatt 19-re rug, a kik mind nők. Legutóbbi áldozata egy Kinport Jenie nevű 14 éves leány volt, a kit iszonyuan megcsontított. A gyilkos 25 éves és legutóbb egy 60 éves asszonynál szolgált, a kit szintén feláldozott borzasztó szenvedélyének.

× Eredeti eszme. (Éjjeli express tudósítás.) Drumont, a hírhedt francia antiszemita vezér, aki különben a legragyogóbb tollu újságírók egyik, abból az ötletből,

hogyan Carnegie egyre-másra teszi nagy alapítványait, a következőket írja lapjában a „Libre Parol“ ban: Nagyon csodálkozom, hogy még nem találkozott milliomos, aki így gondolkodnék: „A világnak főképp az igazságra van szüksége. Ezt az igazságot a független lapok nem írhatják meg anélkül, hogy ki ne tegyék magukat nagy pénz-büntetésnek, melyet a bírák rónak ki rájuk. Teszek egy „igazság“ alapítványt; 2 vagy 3 milliót hagyok arra a célra, hogy ebből a pénzből fizessék ki ama pénz-büntetéseket, melyeket oly emberekre róttak ki, akik, mert az igazat szeretik, a bírói kar gyűlöletének állandó tárgyát képezik“. Ezt az eszmét — tessi hozzá Drumont — különösen Carnegie figyelmébe ajánlom, aki egyre-másra tesz alapítványokat és aki, mint látom, ugyis zavarban van az iránt, hogy mit tegyen óriási vagyonával.

× **Walderee Kináról.** — (Éjjeli express tudósítás.) A párisi „Journal“ algiri tudósítója meginter-viewolta Waldereet, aki hazafelé való utaztában Algirban kiszállott. A tábor-nagy mindenekelőtt utalt arra a szívélyes viszonyra, mely Kinában a francia és német katonák között fennállott. A helyzetet illetőleg úgy nyilatkozott, hogy most már nincs ok aggodalomra, mert a békés állapot csakhamar vissza fog térni egész Kinában. A boxerek még csak Peking környékén mutatkoznak, azonban Li-Hung-Csang erélyes fellépése végre is meg fogja törni őket.

× **Miért vannak a csárnak leányai!** Egy német tudós, akinek úgy látszik nincs jobb dolga, tanulmány tárgyává tette a hesseni hercegi ház történetét és kiderítette, hogy a középkortól kezdve egészen a legújabb időkig mindig abnormális volt a leánygyermek száma azokban a családokban, ahol a család feje hesseni hercegnőt vett feleségül. A csár felesége tudvalevőleg hesseni hercegnő, aki nővére a mostani uralkodó hercegnék.

× **Betörők a háztetőn.** (Éjjeli express tudósítás.) Nagy ékszer-betörést hiúsított meg ma éjszaka a budapesti rendőrség. Kádár Peti és Wolarits detektívek egy polgári rendőr kíséretében éjjel után észrevették, hogy a Király-utca 11. számú házban levő ékszerüzletben betörők dolgoznak. Kádár elszántan behatolt a házba, két társát azonban künn hagyta, hogy a boltajtót őrizték. A betörők az üzletbe, a mely Maurer Jakab tulajdona, az udvar felől egy üres lakás falán keresztül törtek be. A betörők észrevették a detektíveket és hihetetlen gyorsasággal felkapaszkodtak a háztetőre. Innen, ahányan voltak, annyifelé rohantak. A detektívek hosszú hajszá után letartóztatták mind a három betörőt. Az egyik a Rombach-utczába menekült, ahol beszaladt egy első emeleti lakásba, amelynek ajtaját a cseléd nyitva hagyta. A második betörő a Rombach utca 9. számú ház padlásán huzta meg magát, a harmadik pedig az udvaron bujt el. Reggel öt óra volt már, mikor az izgalmas hajszá véget ért és a három betörő a rendőrségre került. Az ékszerüzletből kétezer koronát érő aranyeműt loptak el, de a betörők mindent megtalálták náluk.

A fiu bosszúja.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap éjjel Szilason Süle Imre odaváló 18 éves legény agyonlőtte Rohács Andrást. A gyilkosság részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk: Özvegy Süle Józsefné a saját béresével Rohács Andrással lakott. Az özvegy fiát bántotta ez s az anyját arra kérte, hogy bocsássa el a bérest. Az anya azonban hivatkozva arra, hogy most sok a dolog, megtagadta a fia kérését, a mi miatt az anya és fiu között éles szóváltás támadt.

Tegnap este a fiatal Süle elment a többi legény pajtásai közé beszélgetni. Csak este 11 óra tájban tért vissza. A mint a szobába benyitott, anyját nem találta bent. Erre levette a szegről a két csövű vadász fegyvert s ezzel lesbe állott az udvaron. Jó félórai várakozás után kinyílt az istálló ajtó s azon kilépett először Süléné, utána pedig Rohács, a béres. A fiatal Süle most cselba vette a kilépőket s az első golyó Rohácsot mellén találta. A második lövés az anyának volt szánva, de az asszonynak sikerült elmenekülni és a szomszédban rejtőzött el fia elől.

A fiatal Süle, miután meggyőződött arról, hogy Rohács már nem él, felöltözködött az ünneplő ruhájába és elment a csendőrségre, hol bejelentette az esetet s a csendőrököt arra kérte, hogy fogják el az anyját is, mert ő az oka mindennek. Sülét a csendőrök bekisérték a járásbíró-sághoz.

A talizmán.

Irta: Fenyvessy Béla.

(Folytatás.)

Mondanunk is felesleges, hogy valamennyi Tomory Jenővel érzett. A ház, a

melyben a kapitány lakott, már csukva volt. Dehogyan, mikor éjjel felé járt az idő.

Becsengettek.

Nem is sokáig kellett várakozniok, már a házmester, aki még fenn volt s a leányával beszélgetett, sietett és kinyitotta az ajtót. Ő maga is, de meg leánya is azt hitték, hogy Miska tért vissza. Csak nagyot nézett a házmester, mikor egy csomó inas állott előtte.

Megismerte őket, hogy a Jerák Demeter inassai, a ruhájukról.

— Hát maguk mit akarnak? — tette fel a kérdést.

— Idejöttünk öreg.

— Kihez? Hozzám?

— Nem!

— Mert úgy látom a Jerák ur inassai.

— Azok vagyunk!

— S talán a Miska küldött üzenetet.

— Dehogy! Mi más dologban járunk. Tomory kapitány urat keressük és vele akarunk beszélni,

Nagyot nézett a házmester. Ugyan mit akarhatnak ezek Tomory Jenővel? Csak talán nem török valamilyen a 'ejüket éppen az ő kedvencze, vő jelöltje, a Miska ellen. Ilyen gondolata támadván, nyomban megpróbált tiltakozni.

— Tomory urral nem lehet beszélni

— Nem? — zugott valamenyi.

— De nem ám.

— Miért?

— Mert alszik.

— Az nem baj. Fel kell költöni.

— Azt nem teszsem.

— De muszáj.

— Miért.

— Mert rendkívül fontos dologról van szó, erősítette egy az inasok közül: olyan fontos dologról, amely nem tűr halasztást. Ha holnap tudja meg, akkor már késő lesz, amint szigorúan fog eljárni magával is házmester, ha megtudja, hogy maga miatt történt, hogy nem beszélhetünk vele. De ha beszélhetünk, azért, hogy felkelti s az ő ügyét ezzel sikerre segíti, még magát fogja busásan megjutalmazni.

(Folyt. köv.)

Ifj. Pájer József

DEBRECZEN, FŐPIACZ.

Ajánlja dúsán berendezett üveg, porcellán, lámpa s konyhaeszközök nagy raktárát.

A tavaszi időnyre: Jég szekrényeket, kerti üveggolyókat, fagyaltgépeket, hűtőket, czirlemezt festett dézsákat, vízkannákat, vedreket, széllámpákat.

Berndorf alpacca és chinaezüst evőeszközöket, eredeti gyári áron, 20 évi jótállás mellett.

Vendéglői és kávéházi berendezéseket, minden ahhoz való kellékeket, pontos méret, eredeti gyári árakkal.

Függő-, szalon-és álló-lámpáim, mind villany égőkkel kipróbálva, eredeti gyári áron.

Az alant sorolt cikkeknek a kiténtetett árakkal még folyton szolgálhatom u. m.

1 drb. csiszolt borosp. sz. diszszel	6 kr.	1 drb. majolka oszonnakés	10 kr.
1 " " vizesp. " "	8 " "	1 pár feketekávés cs. fajenge	15 " "
1 " " vizesp. cs. " "	12 " "	1 drb. 6 sz. karsbadi k. 17 drb. 3 frt 50	" "
1 " " vizesp. " "	16 " "	1 " " " t. k. " " 4 " "	" "
1 " " borosü. sz. " "	40 " "	1 " " " m. k. tálc. 3 " 50	" "
1 " " vizesü. " "	52 " "	1 " " " a. k. arany. 6 " 50	" "
1 " " borosü. cs. " "	60 " "	1 " " " " diszes 12 " 50	" "
1 " " vizesü. " "	75 " "	1 " " " " diszes 3 " 50	" "
1 " " üvegtányér	5 " "		

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesítek, menyasszonyi kelegye bevásárlásnál csomagolást nem számítok, uton történhető károkat megtérítek.

IFJ. PÁJER JÓZSEF,
Debreczen, főpiacz.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetések

felvételnek a
kiadóhivatalban,
Főtér, Biedermann-palota.

Billard eladás. A debreczeni „Hun-gária“ kávéháztan lévő tekeasztalok és pedig egy forgatható és három carambol asztal eladó. Átvehető augusztus hó 15-dikéig. Bővebb értesítés: Glück Adolf pinceszér ügynöknél Debreczenben.

Szép szőlő az új-kertben természettel együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Ügyvédi irodába tisztességes családból származó jó írásu leány felvétetik. Írásbeli ajánlatok e lap kiadóhivatalába küldendő.

„Szöke szépség“ levele van a kiadóhivatalban.

a Varga kertben 10 ház hely egyenként is eladó törlesztésre. Értekezhetni Salétrom-u. 2.

Egy tanuló felvétetik Czegléd és Polgár fűszerüzletében.

Ajtó és kirakat rolloval teljeren jó állapotban eladó Czegléd és Polgárnál.

Katona keztyük mosása, javításával együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37. szám.

Gasparik Antal Első Magyar ingaóra gyárában tanulók felvétetnek.

Eladó egy 2 Sz. tűzmentes pénzszekrény és egy Remington-féle új írógép. Bővebb felvilágosítást ad Bárdos Géza, közgazdasági bank.

Glazé-keztyük tisztítását jutányos áron vállalom. — Péterfia-utca 37. sz.

Igyunk ebesi ártézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár Piacz-utca 7. szám.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle Pemeteffi cukorka. Kapható Borsy-cukrászdában és Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Harisnyák nők, férfiak és gyermekek részére a legjobb szintartók pamutból kötve jutányos áron beszerezhetők Márton Gyula férfi és női divattüzletében, Bika szálloda mellett. Harisnya fejeléseket elvállal

FÉRFI INGEK.

Szines és fehér I.-a minőség 1. frt. 08 kr.

Óriási

választék torna czipőben
50 krajczártól

Székely Jenő és Társánál
Piacz és Miklós-utca sarok.

Minden külföldinél jobb!
és olcsóbbak.

a „Debreczeni vasöntöde
és géplakatosság!
aranyéremmel kitüntetett

kutszivattyui, borsajtói
és szőlőzuzó gépei!

Eladás egyedül a gyártelepen:
Péterfia végén, a hatházi-utczában.

973/1901. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. 1501/2 számú végzése folytán közhirre tétetik, miszerint a Takaré- és Hitelintézet részv. társaság részére Sipos István debreczeni lakostól 495 kor. tőke, ennek 1901 évi február hó 13-ik napjától számítandó 6% kamati és eddig összesen 123 kor. 17 fill. perköltés erejéig 1901 évi június hó 10-én bíróság felülfoglalt és 3925 koronára becsült gőzgép, cséplőszekrény, lovak és gazdasági eszközökből álló ingóságok **1901 évi augusztus hó 14-én** délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és az Elepen, alperes tanyabirtokán mngtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1901 évi július hó 28-án.

Török Péter.
bírói kiküldött.

Kiadó

Piacz-utca 42. szám
(Biedermann házban)

egy lakás
a földszinten, áll 3 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből; továbbá:

irodának

is alkalmas két szoba,
augusztus 1-től kiadó. Értekezhetni: ugyanott a tulajdonossal.

5614 szám.

1901 Tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhirre tétetik, hogy Krizsek Károlyné végrehajthatónak Horváth Gyula elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a debreczeni kir. járásbiróság területén lévő, a debreczeni 7712 számú telek-jegyzőkönyvben A +1 a 4470/a hrszámú Csigekerti beltelekre 612 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül **1901 évi augusztus hó 22-ik napjának d. u. 3 órája** e kir. törvényszék árverési termében kitűzetik.

Kikiáltási ár a fentirt becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, a vagy az 1881. LX t-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrkapitányi hivatalánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1901 év május hó 16-án.

Harsányi Gusztáv,
kir. törvszéki bíró.

Saját termésű

kézzel szedett befőzni és enni való

Anna körte

kapható és megrendelhető:

Kaszanyitzky Endre
üzletében.

Melyik a legjobb szépítő folyadék?

MOLLITERGIN

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arcz és kéz bőrét, nem zsiroz, teljesen ártalmatlan.

Hatása meglepően gyors.

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits J.

a Kigyóhoz címzett gyógyszerárában,
Debreczenben.